

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

**Nasz Lud na Polskim Śląsku : wiadomości z Bielska i Białej
oraz z Cieszyna i okolicy : popularne pismo bezpartyjne**

Liczba stron oryginału

8

Liczba plików skanów

8

Liczba plików publikacji

11

Sygnatura/numer zespołu

CZ IV 00081

Data wydania oryginału

1933

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

**NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY**

KULTURA+
■ ■ ■ ■ ■ ■ ■

01 001
Digitalizacja

NASZ LUD

na polskim Śląsku

Wiadomości z Bielska i Białej, oraz z Cieszyna i okolicy

Wydawca i odp. redaktor:

Jakób Reichmann

Popularne pismo bezpartyjne — Wychodzi każdą niedzielę

Redakcja i Administracja:

Oddział w Bielsku: ul. 3-go Maja Nr. 39, telefon Nr. 1787

Oddział w Cieszynie: ul. Głębocka Nr. 4

Prenumer. miesięczna: zł —'67

kwartalna „ 2—

Ogłosz. za wiersz mm „ —'40

Rocznik 1933

Niedziela, dnia 3 grudnia

Nr. 49.

2 Polski i ze świata.

Przedmiot rokowań francusko-niemieckich.

„Le Matin“ twierdzi, że rokowania francusko-niemieckie będą miały wkrótce konkretny przedmiot rozmów, którym będzie kwestja statutu militarnego Europy. Nazwę tę trzeba przyjąć zamiast dotychczas używanej „ogólnej konwencji rozbrojeniowej“. Zdaniem dziennika, Niemcy zażądają przyznania im prawa do 300-tysięcznej armji o krótkim terminie służby wojskowej oraz do 300 tanków, dział o kalibrze 155, 400 samolotów myśliwskich oraz 4 grup artylerji przeciwlotniczej, z czego po jednej na granicę polską i czechosłowacką i dwie na granicę francuską.

Obniżenie stopy procentowej.

Wobec obniżenia dyskonta w Banku Polskim i wkrótce mającego nastąpić obniżenia procentów od wkładów oszczędnościowych, mają również obniżyć stopę procentową banki prywatne z 9 i pół do 8 i pół procent.

Nowy sposób wypłat zasiłków dla bezrobotnych.

Zapowiedziana zmiana sposobu wypłaty zasiłku dla bezrobotnych w tym kierunku, że zamiast wypłat tygodniowych mają być wprowadzone wypłaty co dwa tygodnie, co było przedmiotem obrad Zarządu Głównego Funduszu Bezrobocia dnia 20 ub. m. Powodem projektowanej zmiany ma być uproszczenie administracji zasiłków dla bezrobotnych.

Sytuacja przemysłu węglowego.

Poprawa w przemyśle węglowym w październiku zaznaczyła się wyraźniej. W porównaniu z wrześniem — według danych, opublikowanych w tyg. „Polska Gospodarka“ (zeszyt 47 z dnia 25 ub. m.) — wydobywanie wzrosło z 340 tys. tonn na 2.765 tys. tonn, zbyte wewnątrz kraju zwiększył się o 167 tys. tonn do 1.569 tys. tonn, eksport zwiększył się o 150 tys. tonn do 1.022 tys. tonn, a zapasy węgla na zwalach zmniejszyły się o 81 tys. tonn do 1.956 tys. tonn. Jeśli chodzi o zbyte

Tel. 1787

R
A
D
J
OTelegr.
Radjola

Tel. 1787

R
A
D
J
OTelegr.
Radjola

Pzebój sezonu!

Ferrocart Superhet, cała Europa na głośnik. — 45 stacji dziennie.

wewnątrz kraju, to najsilniej wzrósł w październiku w stosunku do września zbyte węgla dla kolei żelaznych (o 14 proc.) oraz na cele opałowe (o 13 proc.). Jednak również zapotrzebowanie podniosło się w październiku o 10 proc. — osiągając kwotę 793 tys. tonn; zwiększyło się mianowicie zapotrzebowanie koksarni, brykietarni, gazowni, przemysłu włókienniczego i chemicznego.

O los bezrobotnych Polaków w Belgji.

Rząd belgijski wystosował do rządu polskiego notę, w której wyraził gotowość zawarcia traktatu polsko-belgijskiego o ubezpieczeniu robotników na wypadek bezrobocia. Nota jest wynikiem kilkutygodniowych rokowań, prowadzonych przez posła R. P. Jackowskiego z rządem belgijskim, mającym na celu zapewnienie pomocy robotnikom polskim w Belgji, w związku z szerzącym się bezrobociem. Strona polska w rozmowach swych z czynnikami belgijskimi opierała się na postanowieniach konwencji międzynarodowej o organizacji pracy, zawartej w Waszyngtonie w r. 1919 i zażądała traktowania bezrobotnych obywateli polskich w Belgji pod względem zapomóg i innych świadczeń na równi z bezrobotnymi obywatelami belgijskimi.

Fulu-fulu

Co też wyklodają nowego Pon Kuba.

(Taki ma szpetne miano! — Jest tam pon rajzender! — Jako w sklepie złodzieji chytają. — Jak to cygonka wróżyła katolickimu kapelanowi. — Ale też jom pięknie nazywo „Lerciu“!

Lutowo! sie mi tu jeden z moich znomych w Bielsku, że te kszefty idom straszucnie paskudnie a że sklepy stojom po próznu a że przy szklanych dwyrzach w jego sklepie stoi cały dziuń jego żona i wyglado. No, to też jest szycko, co z tego interesu wyglado. No, a że go ten geszeft tak omierzno!ł, że sobie raczej idzie do kaffeehauzu, czyto cajtunki i godo o złych czasach i opowiada wice o Hitlerze. Rzeczy: We szkole w Berlinie pon rektor opowiadol dzieckom, że każdy german powinien miec „aryczne“ miano i pytol sie kazdego z chlopcow, jaki mo miano; jeden za drugim sie meldowol: Otmar, Zygfryd, Kuno, Herman i tak dalej. Wkońcu sie pon rektor zwrócił do malego Mandelblüh'a: a ty zapewnie masz jakiś „dreckigen żydowski-

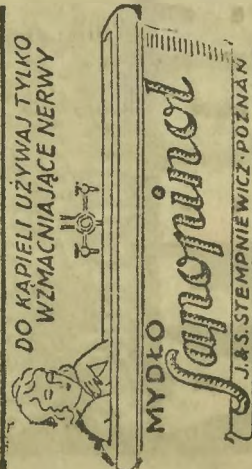
go namen“? To ten mały Mandelblüh odpowiedziol: jo sie nazywom — Adolf.

To wszystko pięknie i dobre, ale z tych wicow przecie czlowiek nimoze żyć. No, dlatego powiedziol żonie, że jak by bylo coś ważnego w sklepie, coby zaroz posłała synka do kaffeehauzu po niego. Tak za godzine przyleciol synek i prawi: „Vatter, mosz zaroz przyjść, bo tam jest rajzender... Rajzender jest? No, to niech mu mama da pięć groszy i już!... Ale nie, vatter, to jest taki elegancki pon rajzender, co on ma złoty cwikier i nosi kuferek!... Och, to jest pon rajzender? Niech go mama wyrzuci za dwyrze i już!...

Tak źle nima z tymi geszeftami, prawiyom do tego kupca. Widziolęch tam na głównej ulicy taki wielkucny sklep a tam sie cisnom baby i ogladajom wszelyjaki sztofy, hacki, bandle i inne wiece. No, powiado mój znajomy kupiec, gdyby my mieli tyle codziennego zarobku, co tam te baby ukradnom, to by my mieli dość. Przyjdom taki złodzieiki aż z pod Oświęcima i Krakowa, trzy albo sztyry naroz, i jak subjekt z jednóm godo i godo, to te drugie kradną i chowają pod tymi wielkimi hackami. Tóż ci subjekci wynalyzli fajny sposób, aby te baby chycić na gorącym złodziejstwie, tak zwaną „szpiegelfalle“. Jak przychodzą takie baby, to wy-

Oszczędności swe

składajcie w Komunalnych Kasach Oszczędności,
które dają największy procent i najlepszą gwarancję.

MAGGI
buljon

**Do gotowania.
jarzyn**

Fiste
WODA KOŁONSKA
I WODY KWIATOWE
JAK W HROU: ZAGROBOWO NIEMIA NR 1-2-3-4-5-6-7-8-9-10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100

ALBORIL
Najprzedniejsze mydło
pachnące
do prania i do mycia

Reichstag zwołany.

Biuro Wolffa donosi urzędowo, że przewodniczący Reichstagu, minister Rzeszy Goering, zwołał w myśl artykułu 23 i 27 konstytucji Rzeszy nowo obrany Reichstag na wtorek, 12 grudnia 1933 r., o godz. 3-ciej po południu.

Z posiedzenia Śląskiej Rady Wojew.

Śląska Rada Wojewódzka na posiedzeniu w dniu 27 b. m. uchwaliła projekt ustawy o zwalczaniu chorób roślinnych i tępieniu chwastów oraz szkodników roślinnych. Z kolei Śląska Rada Wojewódzka uchwaliła projekt ustawy w sprawie zmiany niektórych postanowień ordynacji ubezpieczeniowej. Projekty te przedłożone zostaną następnie Sejmowi Śląskiemu. Następnie Rada Wojewódzka wyraziła zgodę na zniesienie dotychczasowego okręgu urzędowego Jędrysek w powiecie tarnogórskim i przyłączenie pozostałej z tego okręgu gminy Mikołeska do okręgu urzędowego Piaseczna w powiecie tarnogórskim. Poza tem Śląska Rada Wojewódzka uchwaliła przenieść z dniem 30 listopada b. r. w stan spoczynku Jana Rymera, Naczelnika Wydziału Urzędu Ubezpieczeń od wypadków w Król. Hucie oraz załatwiła szereg spraw komunalnych i osobowych.

Zwołanie Sesji Sejmu Śląskiego.

Według pogłosek miał być zwołany Sejm Śląski na dzień 5 grudnia. Jak obecnie donoszą, odłożone zostało posiedzenie Sejmu na wtorek, 12 grudnia. Na porządku dziennym znajduje się sprawa wyboru członków do Śląskiej Rady Wojewódzkiej. Poza tem przewidziany jest następujący porządek dzienny:

1. Wniosek nagły Śl. Rady Woj., zawierający projekt ustawy przedłużenia okresu wyborczego wydziałów gminnych, rad gminnych i miejskich.
 2. Sprawozdanie komisji budżetowo-skarbowej w sprawie projektu ustawy o budowie kolei lokalnej, normalno-torowej, Rybnik—Żory—Pszczyna.
 3. Wniosek Ch. D. i N. P. R., dot. projektu ustawy w sprawie zmiany ustawy, zmniejszającej niektóre postanowienia ordynacji ubezpieczeniowej.
- Nadto znajdują się na porządku dziennym 4 wnioski o wydanie postów władzom sądowym.

Obniżka cen biletów kolejowych.

Niebawem ukaże się w druku reforma taryfy pasażerskiej dla normalno-torowej linii kolej. polskiej i obowiązować będzie od nowego roku. Stawka taryfy normalnej ulegnie obniżce około 25 proc., ale niższa ta dotyczyć będzie tylko przejazdu na dalsze przestrzenie. Obniżka 25 proc. obowiązować będzie w relacji około 190 km. Cena biletu 1 klasy ulegnie niższe 20 proc. Dopłata do pociągów pospiesznych ulegnie również zmianie, ponieważ strefy będą zmniejszone (50 km) od terazniejszych (100 km).

Telef. 1326

Telef. 1326

Biurow instalacyjne

ELEKTRO - SOHLICH

Cieszyn, Pl. Sobieskiego 7

Wykonuje wszelkie roboty instalacyjne, oraz naprawia szybko i tanio.

lazuje pikolo sklepowy po drabinie aż pod powo! i robi tam coś, jak gdyby tam chłado! jakom szkatule i przytem sie ciągle patrzy do zdradła, co jest na powale przymocowane. Jak widzi, że która z tych bab kradnie, to tam jest czorno tablica z krejdom i na tej tablicy pisze: „D. L. S.“ To znaczy: „Das Luder stiehlt“. No, to subjekt łap złodziejke i już. Ale co sie stało? Roz przyszły trzy cygonki, pięknie obleczone w jedwobne cygońskie szaty, do sklepu. Jak sie na tablicy pokazało „D. L. S.“, łapnół subjekt jednóm z tych cygónek pod hacke; naroz sie stoł straszucny krzyk, jęk i hałas, bo cygonka miała pod hackóm pieska i piesek ugryz subjekta w palec. Subjekt krzyczoł z bólu i cygonka krzyczała: co ty zazroku mosz do hledanio na moich piersiach. A w tem krzyku i rajwachu te dwie inne cygónki schowały pod hackami dwa baliki jedwabiu. A szli! Od tego czasu tam już niema tej „szpiegel-falle“ a subjecki nie chytają baby pod hacke.

Jak już tak fulom o cygonkach, to wom muszę wyłożyć piękny szpas, co sie przytrefił cygonce na banhofie. Stoł tam z porema oficyrami ten wojskowy pon kapelan, co go to w Cieszynie ludzie majom tak bardzo radzi, bo on jest bardzo miły i mo dobre serce dlo każdego człowieka i posiada dycki dobry humor.

Tóż ten pon kapelan był we wojskowej uniformie i rozmawioł z oficyrami. Tu przychodzi piękno cygonka i chce oficyrom powróżyć, ale oni niechcóm. Ale pon kapelan powiado: No chodźcie, cygonko, możecie mi wróżyć; jak wasze karty są dobre, zarobicie złotówke. Cygonka wróżyła: „panie oficyr, oni majom przystojna żone i troje dzieci: oni są, panie oficyr, dobry, człowiek, ale żona ich troche sekiruje, jest bardzo zazdrošno; dzieci ich kosztują dużo piniędzy, bo sztudyrujom we szkołach“. Ale sie też ci oficyrzy uśmioli i pon kapelan mówi: Co to za głupstwa fulocie, kiedy ja jestem księdzem katolickim! Cygonka ze wstydu uciekała co jom nogi niosły.

Musiała ta wróżka mieć jakisik kiepski karty. Co do pana Henryka B., toby to wrózenie, o ile sie rozchodzi o pyskatom babe, lepiej pasowało. Henrykowi B. baba jego okrutnie dokuczo. Jenó dobrze, że on mo cichom nature, bo by se wpadli codzień do kudeł. On ją dycki nazywo „Lerciu“. A co to za skrócenie, pytom sie go roz. „Lenciu“, to wiem, to jest skrócenie z „Heleny“, ale „Lerciu“ jeszcze nigdy nie słyszałem... Prosta rzecz, mówi pon Henryk, Lerciu to jest skrócenie z... cholery!

MED. UNIW. DR. **WŁAD. ZALESKI**
Stomatolog

ordynuje w chorobach jamy ustnej i zębów
od 16 — do 18 godz.
(codziennie z wyjątkiem soboty)

Cieszyn, Głęboka 35. II. piętro.

KRONIKA

— (Urząd Rozjemczy dla spraw najmu w Cieszynie) zawiadamia, że w sprawach najmu udziela porad: zast. przewodn. S. O. Dr. Majer, we czwartki od godz. 16-17 w budynku Ratusza, biuro nr. 8, II p., zaś sekretarz Urzędu Rozjemczego Franciszek Kolaczek, w godzinach urzędowych, w budynku Ratusza, biuro nr. 9, I piętro. W tym samym czasie spisywać się będzie wnioski zgłaszane do Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu w Cieszynie. — Przewodniczący: Dr. Józef Majer.

— (Zarząd Łaźni Miejskiej w Cieszynie, ul. Zamkowa 2) ma zaszczyt zawiadomić P. T. Publiczność, iż aż do odwołania obniżył ceny za kąpiele o 20%, a to: 1 kąpiel parowa na zł 1.25, 1 kąpiel kwasowęglowa 3 zł, 1 kąpiel w łaźnicy I. klasy zł 1.25, 1 kąpiel w łaźnicy II. kl. 1 zł. — Zaleca się w pierwszej linii kąpiele parowe dla cierpiących na reumatyzm i podagrę. Dla chrońniczych artretyków specjalnie przygotowane zostaną kąpiele siarkowe i solne ze stosownymi dodatkami, zaś dla nerwowo chorych i na serce zbyt dobrze znane są kąpiele kwasowęglowe. W każdą sobotę począwszy od godz. 18—20 można otrzymać kąpiele parowe po znacznie niższej cenie 60 gr za 1 kąpiel parową bez bielizny. Masaż, usuwanie nagniotków. — Adam Hajduk, dzierżawca łaźni miejskiej.

— (Z teatru polsk. w Cieszynie.) Dnia 2 grudnia r. b. będzie wystawiona opera komiczna w 3 aktach „Cyrulik Sewilski“ J. Rossiniego, w której usłyszmy nieprzerwaną falę melodii i wielką ilość aryj. To włoskie arcydzieło nie straciło dotychczas na wartości, chociaż po raz pierwszy wystawiono je w Paryżu już w r. 1816. W roli Rozyny gościnnie wystąpi, powracając z tournée po Szwecji, Danji i Czechosłowacji p. Ada Sari, która dodatkowo wykona w akcie II „Temat i Warjacje“ Mozarta. Partnerami jej będą pp. A. Mazanek, T. Szymonowicz, S. Romanowski i inni. Wartość muzyczna „Cyrulika“ i dobra obsada pozwalają Towarzystwu T. P. mieć nadzieję, że publiczność tłumnie podaży 2 grudnia r. b. do teatru cieszyńskiego.

CZ. CIESZYN. (Nowy lekarz-specjalista.) Dr. med. Arnošt Singer, Aleje Masaryka 2 (Osmeł), ordynuje od godz. 9—11 przed poł. oraz od godziny 3—5 po południu w zakresie chorób: nerwowych, skórnych i wenerycznych; dalej zabiegi kosmetyczne, leczenie diatermją i naświetlanie lampą „Sollux“.

— (Restauracja Obywatelska Stefana Kazyaki) (dawniej J. Molecki), Biała, Plac Kościelny, tel. 1372, poleca tanio i dobrą kuchnię oraz pierwszorzędną napoje po cenach b. przystępnych. Obiady po zł 1 i zł 1.20.

Warszawa. (Z Sekcji Warszawskiej „Znicza“.) Z końcem ub. roku akad. uzyskali dyplomy następujący koledzy ze Śląska, studujący w Warszawie: Pustówka Teodor, pochodzący z Łazów, uzyskał na Wydziale Weterynarii Uniw. Warsz. stopień lekarza weterynarii. — Kubaczka Franciszek z Cieszyna-Bobruka, wykładający od roku w Państw. Szkole Handl. im. Roesslerów w Warszawie, uzyskał dyplom zawodowy Szkoły Główn. Handlowej w Warszawie i wykonał pracę dyplomową na aktualny temat dla Śląska pod tytułem „Letniska i uzdrowiska na Śląsku“. — Górny Władysław, pochodzący z Suchej Górnej, pracujący od 5-ciu lat w Biurze Projektów i Studjów P. K. P. przy Ministerstwie Komunikacji, uzyskał na Wydziale Inżynierji Ładowej Politechniki Warsz. tytuł inżyniera dróg i mostów. — Zieliński Alfred z Cieszyna, pracujący od roku w Warsz. Dyrekcji P. K. P., wykonał pracę dyplomową na temat: „Drogi wodne w Niemczech“ i uzyskał dyplom zawodowy Szkoły Główn. Handlowej w Warszawie. — Zarząd Sekcji Warsz. „Znicza“ oraz koledzy składają wyżej wymienionym serdeczne życzenia.

Zarząd Sekcji Warsz. „Znicza“.

— **(Otwarcie pierwszej przetwórnicy padlin na Śląsku.)** Niedawno w obecności przedstawicieli władz odbyło się w Orzeszu na G. Śl. otwarcie i uruchomienie pierwszej termo-chemicznej przetwórnicy padlin na Województwo Śląskie. Wobec otwarcia tej przetwórnicy, od tej chwili wszystkie padliny z całego terenu Śląska przymusowo winny być zgłaszane do tej przetwórnicy, która będzie je zwoziła własnymi autami do fabryki, z których wyrabiana będzie mąka mienska (dla bydła), kostna (nawóz), klej, gliceryna i t. d.

— **(Godziny nadliczbowe.)** Przed kilku dniami wydał Najwyższy Sąd orzeczenie w sprawie wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, orzekając, że pretensje takie podlegają zaskarżeniu nawet wówczas, gdyby pracownik wysunął je dopiero po wystąpieniu z pracy, a w czasie trwania stosunku służbowego nie żądał wynagrodzenia za godziny nadliczbowe.

— **(Proces brzeski.)** Jak wiadomo, Sąd Okręgowy w Warszawie zarządził uwięzienie byłych więźniów brzeskich. Ci więźniowie, którzy przebywają w kraju, zgłosili się już do więzienia mokotowskiego w Warszawie do odbycia kary. Za więźniami brzeskimi, przebywającymi zagranicą, rozesłane zostały listy gończe.

— **(Ostatnie posiedzenie Rady miejskiej w Bielsku.)** W poniedziałek, dnia 27 b. m., zwołane zostało, jak donosiliśmy w ostatnim numerze naszego tygodnika, czterdzieste i ostatnie publiczne posiedzenie Rady miejskiej w Bielsku, celem zajęcia stanowiska co do rozwiązania Rady miejskiej. Na posiedzenie to przybyli prawie że wszyscy radni. Posiedzeniu przewodniczył pierwszy wiceburmistrz Fuchs, który podał oficjalnie zebranym wiadomość o rozwiązaniu Rady miejskiej, polecając sekretarzowi Rady odczytanie uchwały Śląskiej Rady Wojewódzkiej, poczem rozwinęła się ożywiona dyskusja. Jako pierwszy zażądał w imieniu Klubu polskiego radny Pobożny bezzwłocznego zarządzenia wyborów. Następnie zabierali głos z tem samem żądaniem radni z poszczególnych Klubów. Posiedzenie trwało niespełna godzinę, poczem radni, niezadowoleni z ich losu, rozeszli się.

— **(Wybory do Rady miejskiej w Białej.)** Dnia 10 grudnia b. r. zarządzone zostały wybory do Rad gminnych i wiejskich w województwie krakowskim, a zatem i w mieście Białej, które będzie wybierało 24 radnych. Polskie stronnictwa idą do wyborów na wspólnej liście, zażądały też tego i od Niemców, którzy się naradzają nad wysuniętą im propozycją, gdyż obiecano im 4 mandaty. To samo uczynia prawdopodobnie i socjaliści i żydzi. W tym wypadku, zgodnie z nową ordynacją wyborczą, odpadłyby dnia 10 grudnia wybory, a zjednoczone listy uznanoby za wybrane.

— **(Odebranie debitu pocztowego czasopismom niemieckim.)** Ministerstwo Spraw Wewnętrznych na podstawie ustawy prasowej odebrało debit pocztowy drukom wychodzącym w Niemczech i Austrii i t. d., broszurze p. t. „Hitler über Deutschland“ Józefa Berchtolda, wydawanej w Monachjum, broszurze p. t.: „Ukrainische Rundschau“ Władymira Kosznira, wydawanej w Wiedniu, czasopismu „Weltfront gegen imperialistischen Krieg und Faschismus“, wydawanemu w Paryżu. Również odebrany został debit pocztowy czasopismu „Nasza Myśl“, wydawanemu w Moskwie w języku polskim, czasopismu „Świt“, wydawanemu we Francji w języku polskim, czasopismu „Gazeta Społeczna“, wydawanemu w Gdańsku w języku polskim i czasopismu „Wilna Trybuna“, wydawanemu w języku ruskim w Pradze.

— **(Kronika policyjna z Bielska.)** W nocy z 25 na 26 ub. m. włamali się dotychczas niewyśledzeni kaskarze, którzy od dłuższego czasu już grasują w Bielsku i okolicy, do biur Robotniczego Stow. Spożywczego i Oszczędności w Bielsku przy Pl. Żwirki i Wigury, gdzie po rozpruciu kasy ogniotrwałej skradli gotówkę około 1.000 zł. — Tej samej nocy włamali się niewyśledzeni sprawcy do restauracji Otylii Oleak w Bielsku przy ul. Blichowej, gdzie skradli kilka butelek likierów, wyrobów tytoniowych i dosyć znaczną ilość wyrobów mięsnych, ogólnej wartości 250 zł. — W sobotę, dnia

25 ub. m. przed południem włamali się nieznani sprawcy do mieszkania przemysłowca Golda Dawida w Bielsku: skąd skradli po rozbiciu kasy ogniotrwałej 6.915 zł w gotówce, oraz weksli na 27.500 zł. Według informacji włamywacze są członkami jednej i tej samej szajki złodziejskiej. — W nocy z piątku na sobotę włamano się do lokali polskiego przedszkola (ochronki), gdzie skradziono 40 zł. Również w piątek włamali się do kościoła św. Trójcy w Bielsku, jednakowoż nic nie skradziono. — Tej samej nocy okradzione zostało przez nieznanych sprawców okno wystawowe sklepu kolonialnego Rudolfa Bellaka w Bielsku przy ul. Młyńskiej. — W piątek została przytrzymana i oddana w ręce policji Zuzanna Herryk z Mikuszowic, ponieważ usiłowała puścić w obieg fałszyfikaty pieniężne. Na Herrykową sporządzono doniesienie karne do Sądu w Bielsku.

— **(Zgon.)** Dnia 25 b. m. zmarła w Bielsku w wieku 72 lat ś. p. Emilia Handel, matka znanego tu powszechnie właściciela drukarni Hermanna Handla. Pogrzeb odbył się dnia 27 b. m.

— **(Sąd doraźny w Wadowicach.)** Jak donosiliśmy w ostatnim numerze naszego tygodnika, sąd doraźny w Wadowicach skazał sprawców mordu, popełnionego na bł. Jakóbie Wulkanie z Pewli Wielkiej, Golonkę na dożywotne więzienie, zaś Pieczarę na karę śmierci. Przed wykonaniem egzekucji Pieczara wskazał resztę spółników, którzy brali udział w zamordowaniu Wulkana. Na podstawie zeznań Pieczary organa policyjne aresztowały w Lachowicach, pow. Żywiec, dwóch braci Kubieńców i szofera Jana Bogacza. Wszystkich trzech odstawiono do więzienia Sądu Okręgowego w Wadowicach, gdzie odbędzie się z początkiem grudnia rozprawa również w postępowaniu doraźnem.

— **(Zamknięcie ruchu dla pojazdów mechanicznych na drodze Nr. 13/4 (Miechów—Będzin).)** Urząd Wojewódzki zamyka od dnia 26 października 1933 aż do odwołania ruch wszystkich pojazdów mechanicznych bez względu na rodzaj i ciężar, na drodze państwowej Nr. 13/4 (Miechów—Będzin) na odcinku od dojazdu do stacji Charsznica do Wolbromia.

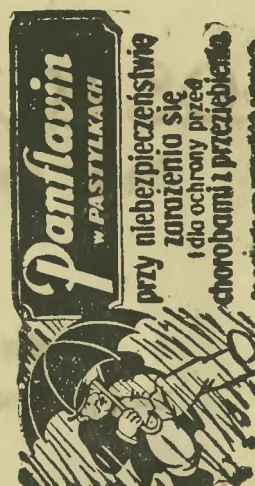
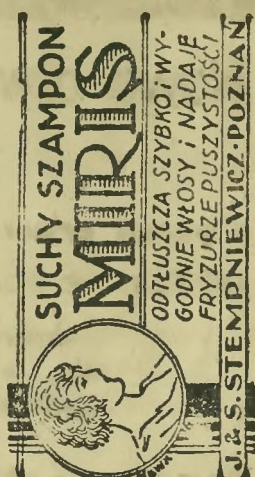
— **(Wielki wynik obławy policyjnej w Bielsku.)** Jak donosiliśmy już, stało się miasto Bielsko, Biała i okolica ośrodkiem niepokojącym, gdyż bandy złodziei z różnych stron nawiedzały nie tylko większe przedsiębiorstwa przemysłowe, ale nawet i mieszkania prywatne, dając organom policyjnym twardy orzech do zgryzienia. Organa policyjne, chcąc jednak opanować sytuację przed plagą złodziejską, zarządziły w nocy dnia 28 ub. m. obławę, wynikiem której było ujęcie 10 zawodowych i niebezpiecznych kieszonkowców oraz 10 niebezpiecznych specjalistów-kasarzy, którzy przybyli z Sosnowca i okolicy na występy do Bielska. Praca organów policyjnych dała obywatelom dowód swej zdolności i ofiarności, gdyż aresztowała bandę bardzo niebezpieczną, składającą się z 20 osób. Bliższych informacji nie udzielają ze względu na toczące się śledztwo oraz zarządzone aresztowanie współników w Bielsku i okolicy, a przeważnie w Sosnowcu. Po otrzymaniu bliższych informacji, podamy szczegółowe wyniki.

— **(Wystawa obrazów.)** Znany malarz-artysta, Jakób Rotbaum z Warszawy, urządził w sali Izr. Gminy Wyznaniowej w Bielsku wystawę obrazów, w której umieścił około 75 utworów swego pędzla. Wystawa potrwa jeszcze 14 dni: jest otwarta od godz. 10—1 i od 3—7. Wystawa budzi wielkie zainteresowanie.

— **(Nowe miasta śląskie.)** Śląska Rada Wojewódzka przyznała na podstawie ustawy o tymczasowym uregulowaniu finansów komunalnych gminom Radlin, Knurów i Rydułtowy w powiecie rybnickim, prawa gmin miejskich w rozumieniu wymienionej ustawy.

Szkolenie konsułów polskich

W bieżącym roku, wzorem lat ubiegłych, odbywa się obecnie 6-tygodniowy kurs naukowy, na który zostało wyznaczonych 30 urzędników służby zagranicznej do centrali Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Program kursu obejmuje całokształt aktualnych zagadnień polityczno-gospodarczych w Polsce. W praktycznej części kursu jego uczestnicy pod kierownictwem radcy Grabińskiego odbyli wycieczkę po Polsce i zwiedzili także Górny Śląsk. W Katowicach z ramienia Izby Przem.-Handl. wygłosił referat Dr. Szczepański na temat możliwości eksportowych górnictwa, przemysłu. Podczas ostatniego dnia pobytu na Gór. Śląsku uczestnicy zwiedzili także zaporę wodną w Wapienicy, Wisłę oraz ośrodki przemysłu włókienniczego w Bielsku i Białej, które od niepamiętnych czasów eksportują swoje wyroby na daleki i szeroki świat. Tak nasi reprezentanci Polski zagranicą mieli sposobność nawiązać bezpośredni kontakt z przedstawicielami życia gospodarczego w kraju, co pewnie wyjdzie na oczekiwany pożytek.

Nowo otwarcie.

Nowo otwarcie.

Podarunki!!

z okazji otwarcia filji, znanej na całym G. Śląsku firmy **FRYDERYK FUCHS**, z Król. Huty, otrzymuje każdy kupujący, przy zakupie od 5 zł wzwyż, mimo tanich cen podarunek.

Podarunki dostosowane są do zakupu. Poleca się zatem: Szkła, porcelany, fajansy, kryształy, wyroby niklowe, skórzane, alpakowe, wszelkie nakrycia stołowe, galanterja, artykuły kosmetyczne, -gospodarcze i podarunkowe, oraz zabawki, głównie z własnej fabrykacji.

O korzyść przy zakupach, proszę się przekonać bez przymusu kupna

Fryderyk FUCHS, Bielsko

ul. Jagiellońska 11, Centrala Król. Huta Wolności 28.

Dla handlarzy i odsprzedawców skutecznie się dostawę wyłącznie z centr. Król. Huta

Obuwie-Delka
najlepsze i obecnie najtańsze.

GLUCHOTA uleczalna. Wynalazek Eufonja zademonstrowany specjalistom. Usuwa przetypiony słuch, szum, cieknięcie uszów.

Liczne podziękowania. Żądajcie bezpłatnie pouczającej broszury. Adres: EUFONJA Liszki — Kraków.

ZAKUPUJ CIE

w nowo otwartym magazynie **obuwie męskie, damskie i dziecięce**

„Bon-Ton”

BIELSKO, Plac Smolki 5.

Rok założenia 1873

Rok założenia 1873

TOWARZYSTWO OSZCZĘDNOŚCI I ZALICZEK

Bank Spółdzielczy z nieograniczoną odpowiedzialnością
W CIESZYNIE

z Oddziałami w SKOCZOWIE i CHYBIU

Zastępstwo Banku Polskiego dla inkasa weksli, Korespondent
Banku Gospodarstwa Krajowego

Istnieje w Cieszynie od r. 1873 a więc 60 lat

Załatwia wszelkie czynności wchodzące w zakres bankowości Spółdzielczej

Przyjmuje wkładki oszczędnościowe i płaci

od wkładek w złotych . . . 5½% - 7%

zaś od wkładek walutowych

i zwaloryzowanych 5% - 6%

Ziarnko do ziarnka, aż nazbiera się miarka.

P. K. O. 180.021

Telefon 1122

drzewka i owocowe
zdrowe silne po cenach zniżonych poleca
emil freege
kraków • cenniki na żądanie

Elektrownia Bielsko-Biała, Spółka Akcyjna,

podaje do wiadomości, iż
został otwarty przy ulicy Jagiellońskiej Nr.9. w Bielsku nowy lokal wystawy i sprzedaży
aparatów elektrycznych, radioaparatów oraz wszelkiego sprzętu elektrotechnicznego.

NASZ LUD

na polskim Śląsku

Wiadomości z Bielska i Białej, oraz z Cieszyna i okolicy

Wydawca i odp. redaktor:
Jakób Reichmann

Popularne pismo bezpartyjne — Wychodzi każdą niedzielę

Redakcja i Administracja:
Oddział w Bielsku: ul. 3-go Maja Nr. 39, telefon Nr. 1787
Oddział w Cieszynie: ul. Głęboka Nr. 4

Prenumer. miesięczna: zł —'67
kwartalna „ 2'—
Ogłosz. za wiersz mm „ —'40

Rocznik 1933

Niedziela, dnia 24 grudnia

Nr. 51.

Wszystkim naszym Czytelnikom, Współpracownikom i Sympatykom życzymy Wesołych świąt!

Redakcja.

Bielizna własnego wyrobu, konfekcja dziecięca, pończochy w wielkim wyborze, kapelusze męskie, otrzymasz po bardzo niskich cenach

R. Fassel i Ska, Cieszyn, Rynek
założ. w r. 1863

Związek Spółek Rolniczych

Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością

w Cieszynie

Plac Króla Jana Sobieskiego 3

Telefon Nr. 1080.

przyjmuje wkłady oszczędnościowe i załatwia wszelkie operacje w zakres bankowości spółdzielczej wchodzące.

Rok założenia 1873

Rok założenia 1873

Towarzystwo Oszczędności i Zaliczek

BANK SPÓŁDZIELCZY Z NIEOGRANICZONĄ ODPOWIEDZIALNOŚCIĄ
w Cieszynie

Z Oddziałami w Skoczowie i Chybiu,

Zastępstwo Banku Polskiego dla Inkasa weksli, wykonuje wszelkie czynności, wchodzące w zakres bankowości spółdzielczej

Płaci od wkładów na oszczędność do 6 1/2 %

P. K. O. Nr. 180.021

Telefon 1122

Hurtowny skład win naturalnych winogronowych

Maksymiljan Hartmann i Ska
w CIESZYNIE

„Czyste wina mszalne“ w butelkach i beczkach.

Fabryka taśmy Izolacyjnej

„ZENIT“

CIESZYN, Śląsk. Telefon 1190

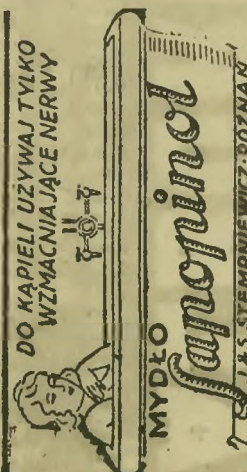
KRONIKA

Ciekawy proces aptekarza Kasy Chorych przeciwko
naczelnemu dyrektorowi Fikusowi.

W cieszyńskim Sądzie Grodzkim odbyła się ciekawa rozprawa. Aptekarz Kasy Chorych Magister farm. Jerzy Tyrąła, oskarżał naczelnego dyrektora Henryka Fikusa o występki z art. 250 k. k. (niebezpieczne pogroźki), rzekomo popełniony tem, że dyrektor Fikus mu groził, iż go uśmierci. Oskarżony Henryk Fikus do winy się zupełnie nie poczuwał i przeczył stanowczo, aby kiedykolwiek takich słów pod adresem Mgr. farm. Tyrąły użył. Na rozprawie

Oszczędności swe

składajcie w Komunalnych Kasach Oszczędności,
które dają największy procent i najlepszą gwarancję.

MAGGI
Do gotowania.
jarzyn
buljon

Este
WODA KOŁONSKA
i WODY KWIATOWE
JAK
W HRAJUI ZAGRANICĄ NIEMA NIC LEPSZEGO
JAK
JAS. STEMPNIWICZ POZNAN

ALBORIL
Najprzedsniejsze mydło
pachnące
do prania i do mycia

bronili się dyrektor Fikus przez swego obrońcę Dra Glanza w następujący sposób:

Jestem dyrektorem Kasy Chorych w Bielsku, która posiada swój Oddział w Cieszynie, w którym to oddziale zatrudnionym jest donosiciel Mgr. farm. Jerzy Tyrała, jako kierownik apteki kasy chorych.

Jako dyrektor Kasy Chorych, jestem na zasadzie art. 22 rozp. Prez. Rz. P. z 29/XI, 1930 r. Dz. U. 81, poz. 635, o organizacji i funkcjonowaniu instytucji ubezpieczeń społecznych, zwierzchnikiem pracowników Kasy Chorych, nie wyłączając członków Dyrekcji, a zatem wszystkich pracowników zajętych w Kasie Chorych, począwszy od naczelnego lekarza, aż do woźnego, w ślad za tem, jestem zwierzchnikiem i bezpośrednim przełożonym i posiadam władzę dyscyplinarną też w odniesieniu do donosiciela, jako pracownika podległej mi Kasy Chorych.

Z mocy powołanego rozporządzenia Prezydenta Rzplitej P. oraz statutow Kasy Chorych, nadanego przez Ministra Opieki Społecznej z 31 XII 1931 r., L. 2132/U. III, posiadam władzę dyscyplinarną wobec donosiciela, mogę więc udzielić mu upomnienia, nagany, zawiesić w urzędowaniu, a nawet zwolnić ze służby.

Jak wspomniałem, Kasa Chorych w Bielsku posiada swój Oddział w Cieszynie, który regularnie nadzoruję, wydając na miejscu odpowiednie zarządzenia, kontroluję pracę urzędników i bieżącą pocztę oraz odnośne akta.

W dniu 30. IX. 1933 r. w wykonaniu powyższych obowiązków zawezwałem do mego biura, w którym urzędowałem, w drodze służbowej za pośrednictwem jednego z urzędników, Mgr. Jerzego Tyrałę. W czasie wejścia do mego biura Mgr. Tyrały, siedziałem przy biurku na krześle i aprobowalem przedłożone mi przez kierownika referaty rozmaitych akt. Ponieważ w danym momencie byłem właśnie zatrudniony czytaniem danego aktu, poprosiłem w sposób grzeczny ale służbowy Mgr. Tyrałę, by zajął miejsce, a następnie w sposób spokojny i rzeczowy zapytałem go, dlaczego nie wykonał moich 2-krotnych poleceń i oświadczyłem mu, że wyciągnę z tego faktu konsekwencje służbowe i udzielię mu nagany z zapisaniem do akt personalnych, oraz że tej treści pismo w tej sprawie otrzyma. Zaznaczam, że przy tej rozmowie nikt nie był obecny z uwagi, iż chodziło w tym wypadku o sprawę personalną i że również kierownik Oddziału w Cieszynie był służbowo nieobecny. Cała ta rozmowa prowadzona była tonem zupełnie spokojnym, trwała mniej więcej około 3 do 5 minut, a po tej rozmowie Mgr. Tyrała wyszedł spokojny i normalnym krokiem odszedł.

Z powyższego przedstawienia całokształtu okoliczności wynika, że doniesienie Mgr. Tyrały, a w szczególności twierdzenie jego, jakoby wobec niego wyraził się słowami „ja Pana uśmiercę“, jest czcym wymysłem, albowiem zupełnie wykluczoną rzeczą jest, abym mógł użyć powyższych słów z uwagi na mój charakter urzędowy, na urzędowy charakter rozmowy, z uwagi, iż w krytycznym momencie nie byłem nawet zdenerwowany, przeciwnie, byłem zupełnie zrównoważony. Nieprawdziwość twierdzenia Mgr. Tyrały wynika jeszcze z tej okoliczności, że przecież przy wypowiedzianiu tego rodzaju słów, każdy normalny człowiek odruchowo musi wstać, a nawet zrobić w tym kierunku jakiś gest ręką lub jakieś tego rodzaju zagrożenie, a tymczasem, jak z powyższego mego przedstawienia wynika, siedziałem zupełnie spokojnie przy biurku i z krzesła nawet nie wstałem, czego sam zresztą donosiciel nie twierdzi.

Doniesienie Mgr. Tyrały przedstawia się tylko jako osobista animozja do mnie z tytułu sprawowania przeze mnie funkcji jego przełożonego. Z początku bowiem 1932 r. przeniosłem Mgr. Tyrałę dyscyplinarnie ze stanowiska kierownika centralnej apteki Kasy Chorych w Bielsku, na stanowisko podrzędniejsze, bo tylko na kierownika apteki Oddziału Kasy Chorych w Cieszynie, udzielając mu przytem nagany z uwagi na nienależyte pełnienie swoich obowiązków kierownika centralnej apteki. Miałem nawet wówczas podstawy do usunięcia i zwolnienia Mgr. Tyrały w ogólności ze służby, ale litowałem się nad jego inwalidztwem wojskowym i stanem psychicznym.

Ponadto miał Mgr. Tyrała liczne zatargi tak, że musiałem kilkakrotnie w sprawach służbowych interwenjować, chciał nawet przeciwko jednej z koleżanek wytoczyć akt oskarżenia o obrazę czci do Sądu — na tle sprawy służbowej, co jest zdaniem Dyrekcji niedopuszczalnym, i czemu się sprzeciwiałem w interesie dobra służby i instytucji.

Na tem tle powstały pomiędzy mną a donosicielem nieporozumienia, gdyż w interesie dobra służby musiałem w tego rodzaju sprawy wkraczać, a stwier-

dziwszy zawinięcie ze strony donosiciela, zobowiązany byłem do udzielenia temuż stosownych upomnień i wdrożyłem nawet dochodzenia dyscyplinarne przeciwko donosicielowi. To moje stanowisko w ustawie uzasadnione, jest powodem nienawiści, którą żywi donosiciel do mej osoby, a w ślad za tem, przyczyną do zrobienia przez donosiciela doniesienia przeciwko mnie i do zmyślenia powyższych swych w doniesieniu naprowadzonych twierdzeń.

W sąsiednim pokoju, oddzielnym od pokoju, w którym miały paść wedle twierdzenia donosiciela inkryminowane słowa, tylko drzwiami 2 1/2 m szerokości, oszklonemi szybami przeźroczystymi, przebywał ówczesny pracownik Kasy (obecnie zwolniony), p. Karol Mrógała i ten, gdy go zapytałem, co w dniu krytycznym słyszał, oświadczył przedemną i Drem S. Teuflem, lekarzem naczelnym Kasy, i wicedyrektorem Wadoniem, że słów głośniejszych nie słyszał wogóle a tylko zaakcentowane zdanie „wyciągnę konsekwencje“.

Ten świadek również może potwierdzić, że donosiciel Mgr. Tyrała z mego pokoju po rozmowie ze mną wyszedł zupełnie spokojny, nie zdradzając żadnych objawów zdenerwowania, a następnie krokiem powolnym i miarowym odszedł.

Tak twierdził na rozprawie oskarżony, dodając, że Mgr. Tyrała jest od dłuższego czasu chory na neurastenję. W wyniku postępowania dowodowego wydał sędzia wyrok **uniewinniający** dyrektora Fikusa.

— (Z Tow. Teatru Polskiego w Cieszynie.) W dniu 5 stycznia 1934 o godz. 19,30 wystąpi na scenie tut. teatru p. Hanka Ordonówna z bogatym programem najnowszych swoich pieśni i piosenek z muzyką Anduaga, Kohna, Leonuara, Melodysty, Ordonówny, Orejona, Rosena, Straussa i Żulińskiego do słów K. Ilakowiczówny, H. Kohna, H. Ordonówny, J. Paczkowskiego, J. Tuwima, M. Tyszkiewicz. Kostjumy według projektu pieśniarki, akompanjament objął A. Melodysta. Wybitny i nieprzeciętny talent znakomitej, szeroką cieszącej się sławą pieśniarki i świetnie zestawiony program o szerokiej gamie nastrojów zapewnią spędzenie jednego z najmiłszych karnawałowych wieczorów. Bilety już do nabycia w księgarni „Nowe Kresy“ w cenie od 80 gr do 5'40 zł łącznie z opłatami na F. P. i P. C. K.

Nowa placówka polska w Cieszynie. W kołach kupieckich na Śląsku Cieszyńskim dał się dawno odczuwać brak polskiej organizacji kupieckiej na wzór istniejących już organizacji kupieckich Górnego Śląska. Stan ten anormalny zrozumiało nareszcie grono kupców Polaków, którzy z inicjatywy i staraniem Powszechnego Zjednoczenia Gospodarczego Stanu Średniego z Prezesem p. Posłem Satarą na czele zawiązali w dniu 29 listopada br. Towarzystwo Polskich Samodzielnych Kupców w Cieszynie, przyjmując w całej treści statut, opracowany przez Związek Towarzystw Kupieckich Województwa Śląskiego w Katowicach, do którego nowozałożone Towarzystwo ma należeć. Na konstituującym Walnem Zgromadzeniu dokonano wyboru Zarządu, do którego weszli: Paweł Lazar, właściciel firmy węglowej, jako przewodniczący; Jan Szuster, kupiec, jako zastępca przewodniczącego; Paweł Molin, kupiec, jako sekretarz. Ostatni rzekł się wyboru, wobec czego sekretarzem wybrano Ludwika Pałosza; Franciszek Richter — skarbnikiem; Wiktor Satara, poseł na Sejm Śląski — ławnikiem. Do Komisji rewizyjnej weszli: Józef Kaleta i Jan Gaura.

Ziemski Bank Kredytowy we Lwowie komunikuje nam: Donosimy uprzejmie, że wszystkich wierzycieli, posiadających wkładki w naszym Banku, a którzy zwracali się do nas o wypłatę swych należności, informowaliśmy o stanie faktycznym przeszkód, które przedstawiają się następująco:

Przeciw sądowej ugodzie, zawartej z wierzycielami banku, wniosło kilku wierzycieli sprzeciw, w następstwie czego Sąd Apelacyjny we Lwowie zwrócił sprawę do pierwszej instancji, celem przeprowadzenia dochodzeń, czy i o ile sprzeciw powyższe są uzasadnione. Sprawa ta, o ile nam wiadomo, znajduje się w toku instancji i dopiero po przeprowadzeniu odnośnych dochodzeń, Sąd ugodowy wyda ponowną uchwałę, która zostanie wszystkim wierzycielom podana do wiadomości.

Z chwilą uprawomocnienia się tej doręczyć się mającej uchwały, ugoda sądowa będzie ostatecznie zatwierdzoną, a wówczas niezwłocznie przystąpimy do wykonania ugody.

Aż do tego czasu nie wolno nam w myśli ordynacji ugodowej skutecznie żadnych wypłat. Sprawa więc wymaga jeszcze cierpliwości, a będzie przez nas w myśl warunków ugody załatwioną.

— (Restauracja Obywatelska Stefana Kazyaki) (dawniej J. Molecki), Biała, Plac Kościelny, tel. 1372, poleca tanią i dobrą kuchnię oraz pierwszorzędną napoje po cenach b. przystępnych. Obiady po zł 1 i zł 1.20.

— (Budujemy szkoły.) Z radością przytaczamy fakty, mogące obudzić otuchę na przyszłość, że objaw dużego zobojętnienia na sprawy społeczno-obywatelskie był tylko przemijający. W listopadzie br. zawiązało się w Bielsku Koło Towarzystwa popierania budowy publicznych szkół powszechnych a na apel zarządu Koła pośpieszyło szereg osób szczególnie ze sfer przemysłowych z pomocą finansową, aby poprzeć szlachetne cele Towarzystwa. W ciągu niespełna miesiąca przystąpili do miejscowego Koła jako członkowie dożywotni, wpłacając jednorazową składkę 150 zł: 1. Książe Aleksander Ludwik Sułkowski, 2. właściciel fabryki Fryderyk Tislowitz, 3. inżynier Leopold Sobiesław Serog, właściciel fabryki „Mewa”, 4. firma Neumann i Ska, młyny parowe, 5. firma Bracia Deutsch, fabryka szpagatu, 6. Zjednoczone fabryki sukna Hess, Piesch i Strzygowski, 7. Jan Macha, właściciel fabryki sukna, 8. Komunalna Kasa Oszczędności m. Bielska, 9. firma Karol Bachrach, fabryka sukna, 10. Firma Karol Korn, spółka budowlana w Bielsku i 10. Żydowska Gmina wyznaniowa w Bielsku, a nadto zgłosiło przystąpienie w charakterze dożywotniego członka Stowarzyszenie nieprotokołowanych kupców w Bielsku z przewodniczącym kupcem Jakóbem Tirasem na czele. Członków zwyczajnych liczy Koło dotychczas 427. Powyższe fakty świadczą niezbicie o dużym poczuciu i wyrobieniu obywatelskim a przede wszystkim o zrozumieniu doniosłości zagadnienia popierania budowy szkół. Niedawno z uczuciem prawdziwego bólu dowiedzieliśmy się, że jeszcze 458.000 dzieci w wieku szkolnym nie znajduje pomieszczenia w budynkach szkolnych. Każdy więc niech śpieszy w szeregi członków Towarzystwa popierania budowy szkół i choćby skromną składką roczną 4 zł przyczyni się do zasilenia funduszy Towarzystwa, pamiętając, że szkoły to żyły, przez które wpływa zdrowa krew w organizm społeczeństwa. Lokal Koła mieści się w Bielsku, ul. Strzelnicza 15 (Sąd), I piętro, pokój 6.

Dla informacji czytelników podajemy skład zarządu Koła bielskiego: Dr. Mieczysław Bernacki, naczelnik sądu (prezes), inżynier Jerzy Blay, dyrektor elektrowni, kierownik szkoły Karol Biel (sekretarz), urzędnik Banku Polskiego, Franciszek Gabzdyl (skarbnik), Dr. Hake, kierownik szkoły żydowskiej, dyrektor szkoły Kratochwil (wiceprezes) i inspektor P. K. P. Ślósarczyk.

— (Ruch tramwajowy, jak również ruch autobusowy w Bielsku) wstrzymany zostanie w niedzielę, dnia 24 bm. (wigilia) o godz. 19-tej. Ostatnie wozy tramwajowe zatem odjeżdżać będą: z Kasy Oszczędności do Lasu Cygańskiego o godz. 18,37, a z Lasu Cygańskiego na dworzec kolejowy o godz. 18,35. Autobus, odjeżdżający obecnie z Bielska o godz. 7-ej do Wadowic, a o godz. 10,30 z Wadowic do Bielska, przestanie kursować począwszy od 23 bm.

— (Drożyzna.) Komisja Parytetyczna do ustalania wskaźnika drożyznianego ustaliła na ostatnim posiedzeniu, że koszty utrzymania rodziny pracowniczej na Śląsku w miesiącu listopadzie wzrosły w porównaniu z październikiem o 1.25 proc.

— (Stabilizacja cen cementu na 2 lata.) Jak się dowiadujemy, z upoważnienia komitetu ekonomicznego ministrów, Fundusz Pracy zawarł onegdaj umowę z firmami: Towarzystwo Górniczo-Przemysłowe „Saturn” oraz Zakłady „Solvay” w Polsce, Towarzystwo z ogr. odp., w sprawie dostawy cementu na roboty rządowe oraz roboty, finansowane przez Fundusz Pracy, na okres najbliższych dwóch lat. Na mocy tej umowy Fundusz Pracy zakupił 700.000 kwintali (70 tysięcy ton) cementu portlandzkiego, który ma być dostarczony w terminach, wskazanych przez Fundusz Pracy w ciągu najbliższych dwóch lat. Cena cementu bez opakowania ustalona została na zł 3 za 100 kilogramów, loco wagon cementownia, łącznie zaś z opakowaniem w workach papierowych — na zł 3.50 za 100 kg, loco wagon cementownia. Jednocześnie umowa zobowiązała dostawców na lata 1934-35 do sprzedaży cementu wszystkim odbiorcom wagonowym przy zapłacie gotówką, bądź za zaliczeniem, po cenie nie wyższej niż zł 3.50 za 100 kg bez opakowania, a w opakowaniu papierowym — zł 4 — loco wagon cementownia.

— (Fundusz Pracy i Fundusz Inwestycyjny budują 30.000 mieszkań robotniczych.) Fundusz Pracy przygotowuje obecnie plan akcji budowania na terenie Polski mieszkań robotniczych. Akcja ta umożliwi wybudowania w ciągu najbliższych lat minimum 30.000 mieszkań robotniczych. W celu ułatwienia tej akcji projektuje się utworzyć Towarzystwo Budowy Osiedli,

które powstać ma jako spółka akcyjna, względnie jako spółka z ograniczoną odpowiedzialnością. Akcja będzie prowadzona na zasadach odpłatności, a więc zostanie oparta o stały kapitał obrotowy, na który złożą się Fundusz Pracy i Fundusz Inwestycyjny, oraz prawdopodobnie skarb państwa i Bank Gospodarstwa Krajowego. Budownictwo mieszkaniowe jest jednym z najlepszych sposobów likwidacji bezrobocia przez duże — liczebnie — zatrudnienie bezrobotnych i stworzenie szybkiego obrotu wartości. Ze względu na znaczenie społeczne tej akcji, instytucje reprezentujące interes społeczny mają mieć w niej głos decydujący. Akcja budowy mieszkań robotniczych oprze się na masowej produkcji znormalizowanych typów domów. Całość kosztów obciążających budującego będzie się składała z 1. kosztów działek w stanie surowym, 2. kosztów planów, pomiarów i urzędzenia ulic, 3. kosztów budowy domku, oraz 4. kosztów oprocentowania pożyczki. Oprocentowanie pożyczki i spłata rat amortyzacyjnych będzie się wyrażała w granicach od 12 do 20 zł miesięcznie. Koszt urządzeń sanitarnych, t. j. wodociągów i kanalizacji, jako urządzeń, które przy odpowiedniej gospodarce miejskiej mogą być zamortyzowane w dochodach za wodę, mają ponieść gminy, koszta zaś budowy sieci elektrycznej obciążą sprzedawcę prądu. Podstawą akcji budowania mieszkań robotniczych są bony Funduszu Inwestycyjnego, emitowane w dniu 1 grudnia r. b. Jak wiadomo, bony te są premjowane i wymienne na gotówkę w każdej kasie skarbowej. Przyznawanie premij odbywa się w drodze losowania w czwartki każdego tygodnia. Najbliższe losowanie odbędzie się 28 b. m.

List w sprawie czynszów mieszkaniowych. W nr. 30 Nowin Śląskich ukazała się notatka: „W sprawie czynszów mieszkaniowych”, w której autor apeluje do Przełożenia Miasta o przeprowadzenie rewizji czynszów.

Jako zainteresowany w tej sprawie wyjaśniam: Czynsze mieszkaniowe reguluje ustawa o ochronie lokatorów w art. 5—6 następująco: Lokator płaci za mieszkanie tyle, ile się płaciło za dane mieszkanie przed 1 lipca 1914 r., przeliczając korony austr. na złote polskie. Jeśli zaś właściciel podniósł czynsz bezpodstawnie, to poszkodowanemu przysługuje prawo odwołania się do Urzędu Rozjemczego dla spraw najmu przy Urzędzie Gminnym, który te sprawy rozpatrzy. Bezcelowe jest natomiast apelowanie do Przełożenia Miasta.

Prócz powyższego, nadmieniam, że Ustawą o ochronie lokatorów ustalono czynsze według stabilizacji złotego polsk. na równi z frankiem szwajcarskim, obecnie zaś za 1 zł płaci się 57—58 centimów, wobec czego i czynsze mieszk. tem samem się obniżyły.

Ciekawą byłoby rzeczą zrobić obliczenie, ilu z lokatorów wogóle nie płaci na skutek ubóstwa i kto ma zapłacić właścicielom poniesione przez to straty? Narazie tyle do wyjaśnienia. B. K.

W Sejmie Śląsk. klub N. Ch. Z. P. wniósł wniosek w sprawie obniżenia ceny kupna domków robotniczych, który brzmi:

„Sejm wzywa Śląską Radę Wojewódzką do przedłożenia projektu ustawy w sprawie obniżenia ceny kupna, którą zobowiązali się płacić nabywcy domków robotniczych, wybudowanych z funduszy Skarbu Śląskiego”.

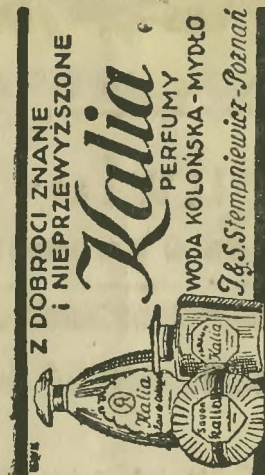
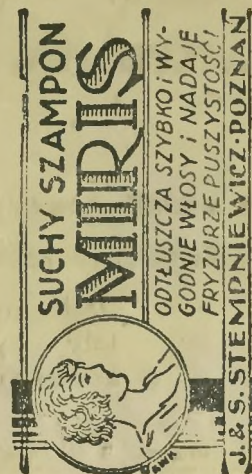
Klub N. Ch. Z. P. uzasadnia wniosek tem, iż domki te nabywane były w okresie dobrej konjunktury, nieraz w cenie od 18.000 do 22.000 zł, a dziś wobec kryzysu ludność pracująca nie jest w stanie płacić rat amortyzacyjnych.

Zgon matki X. Biskupa Adamskiego.

W dniu 20 bm. rozstała się z tym światem w 90-ym roku życia ś. p. Józefa z Wasilewskich Adamska, matka J. E. ks. biskupa Adamskiego. Zmarła, dzięki swym wielkim zaletom serca cieszyła się ogromną sympatią otoczenia. Zgon też ś. p. Józefy Adamskiej wywołał w społeczeństwie szczery żal.

Ze Śląskiej Rady Wojewódzkiej.

Śląska Rada Wojewódzka uchwaliła projekt ustawy o sprzedaży nieruchomości w Katowicach przy ul. Pocztowej 11, a następnie po szczegółowej dyskusji nad preliminarzem budżetowym projekt ustawy skarbowej. Wraz z preliminarzem budżetowym Województwa Śląskiego na rok 1934-35 podwyższając sumę ogólną po stronie wydatków o 252.400 zł. Równocześnie na pokrycie tych wydatków podwyższono sumę dochodów z podatku dochodowego o 200 tys., wpływy z kosztów egzekucyjnych o 50 tys. zł, reszta zaś, t. j. 2.400 zł, pokryta zostanie z preliniowanej nadwyżki dochodów.

Nowo otwarcie.

Nowo otwarcie.

Podarunki!!

z okazji otwarcia filji, znanej na całym G. Śląsku firmy **FRYDERYK FUCHS**, z Król. Huty, otrzymuje każdy kupujący, przy zakupie od 5 zł wzwyż, mimo tanich cen podarunek.

Podarunki dostosowane są do zakupu. Poleca się zatem: Szkła, porcelany, fajansy, kryształ, wyroby niklowe, skórzane, alpakowe, wszelkie nakrycia stołowe, galanterja, artykuły kosmetyczne, gospodarcze i podarunkowe, oraz zabawki, głównie z własnej fabrykacji.

O korzyści przy zakupach, proszę
się przekonać bez przymusu kupna

Fryderyk FUCHS, Bielsko

ul. Jagiellońska 11, Centrala Król. Huta Wolności 28.

Dla handlarzy i odsprzedawców skutecz-
nie się dostawę wyłącznie z centr. Król. Huta

Obuwie-Delka
najlepsze i obecnie najtańsze.

GLUCHOTA uleczalna. Wynalazek Eufonja
zademonstrowany specjalistom. Usuwa przy-
tępiony słuch, szum, cieknięcie uszów.

Liczne podziękowania. Żądajcie bezpłatnie
pouczającej broszury. Adres: EUFONJA
Liszki — Kraków.

ZAKUPUJCIE

w nowo otwartym magazynie **obuwie**
męskie, damskie i dziecięce.

„Bon-Ton”**BIELSKO, Plac Smolki 5.**

Rok założenia 1873

Rok założenia 1873

TOWARZYSTWO OSZCZĘDNOŚCI I ZALICZEK

**Bank Spółdzielczy z nieograniczoną odpowiedzialnością
W CIESZYNIE**

z Oddziałami w SKOCZOWIE i CHYBIU

**Zastępstwo Banku Polskiego dla inkasa weksli, Korespondent
Banku Gospodarstwa Krajowego**

istnieje w Cieszynie od r. 1873 a więc 60 lat

Załatwia wszelkie czynności wchodzące w zakres bankowości Spółdzielczej

Przyjmuje wkładki oszczędnościowe i płaci

od wkładek w złotych . . . 5 $\frac{1}{2}$ % - 7%

zaś od wkładek walutowych

i zwaloryzowanych 5% - 6%

Ziarnko do ziarnka, aż nazbiera się miarka.

P. K. O. 180.021**Telefon 1122**

drzewka i owocowe
zdrowe silne po cenach zniżonych poleca
emil freege
kraków • cenniki na żądanie

Elektrownia Bielsko-Biała, Spółka Akcyjna,

podaje do wiadomości, iż
został otwarty przy ulicy Jagiellońskiej Nr.9. w Bielsku **nowy lokal wystawy i sprzedaży**
aparatów elektrycznych, radioaparatów oraz wszelkiego sprzętu elektrotechnicznego.